

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ศึกษาวิเคราะห์นิรยภูมิในพระพุทธรูปศาสนาเถรวาท
ผู้วิจัย : พระครูวิศิษฎ์บริหารคุณ (ฉลาด อามสุสโร)
ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหาสมพาน ชาคโร (ศรีวิลาศ), ป.ธ.๔, ศน.บ.,
ศน.ม., Ph.D.
: พระครูโสภณธรรมมาภิรมย์, (วิรัตน์ โสภณสีโล) ป.ธ.๔, พธ.บ.
MA., Ph.D.

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์มีจุดประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาประเภทและจำนวนของนิรยภูมิ ๒) เพื่อศึกษาอภิสรรพที่นำสัตว์ไปเกิดในนิรยภูมิ และ ๓) เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของสัตว์ที่เกิดในนิรยภูมิตามเนื้อหาสาระที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิรยภูมิ หรือ นรก จัดอยู่ในอบายภูมิอันดับที่ ๑ เป็นดินแดนที่ปราศจากความสุขสบาย สัตว์ที่ตกลงไปสู่นิรยภูมิ เพราะบาปกรรมที่ตนกระทำไว้เป็นอาจิณกรรม เมื่อตกลงไปแล้วจะต้องได้รับความทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัสไม่มีเวลาว่างเว้นจากการลงทัณฑ์ทรมาน นิรยภูมิมีที่ตั้งอยู่ใต้เขตรัฐภูมิ มีทั้งหมด ๘ ชุมใหญ่ ที่เรียกว่า มหานิรยภูมิ และยังมีชุมบริวาร เรียกว่า อุตสนิรยภูมิ อีก ๑๒๘ ชุม มีนิรยภูมิชุมย่อย ที่เรียกว่ายมโลกอีก ๓๒๐ ชุม สัตว์ที่ใช้กรรมในมหานิรยภูมิหมดแล้ว จะต้องมารับกรรมในอุตสนิรยภูมิ และยมโลกต่อไป จนกว่าจะหมดกรรมที่ตนได้กระทำไว้

นิรยภูมิ หรือ โลกนิรยภูมิ หมายถึง โลกที่ไม่มีความสุขสบาย เป็นปรโลกฝ่ายหุติภูมิ ที่มีโทษแห่งการกระทำกุศลหนักที่สุดในบรรดาอบายภูมิทั้งหลาย เป็นโลกที่เต็มไปด้วยความทุกข์ ล้วนๆ ปราศจากความสุขโดยสิ้นเชิง สัตว์ที่ไปเกิดอยู่ในโลกนิรยภูมินี้ไม่มีความสุขแม้สักนิดเดียว โลกนิรยภูมินี้มีอาณาเขตกว้างใหญ่ ไพศาลมาก แบ่งเป็นเขตๆ ใหญ่บ้าง เล็กบ้าง เรียกว่า ชุม สัตว์

นิริยภูมิที่บังเกิดขึ้นในแต่ละขุม จะได้รับทุกข์เวทนาแตกต่างกัน แล้วแต่อกุศลกรรมที่ตัวเคยกระทำไว้

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่สอนเรื่องกรรมว่า สัตว์ทั้งหลายล้วนเป็นไปตามกรรม หมายความว่า กรรมนั้นสามารถที่จะทำให้สัตว์โดยเฉพาะมนุษย์เรากลายเป็นอะไรก็ได้ คือ ทำให้ไปสู่ทุกข์ ได้แก่ ไปเกิดเป็นสัตว์ดิรัจฉาน เป็นเปรต เป็นสัตว์นิริยภูมิ เป็นอสุรกายก็ได้ ทำให้ไปสู่สุคติคือ ไปเกิดเป็นมนุษย์ เทวดา พรหม จนถึงเป็นพระอรหันต์ก็ได้

อกุศลกรรม หมายถึงบาปกรรมชั่ว ความชั่วร้าย ความเสียหาย ความไม่ถูกต้อง ซึ่งให้ผลเป็นความทุกข์ เป็นสิ่งที่ควรเว้น การกระทำบาป กระทำความชั่ว เรียกว่าทำอกุศลกรรม เรียกว่า ทำอกุศล หรือเรียกว่า ทำบาปอกุศล

อกุศลกรรม เกิดมาจากอกุศลมูลอย่างใดอย่างหนึ่งใน ๓ อย่างคือ โภคะโทสะโมหะ เพราะเมื่อเกิดอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นแล้วก็ป็นเหตุชักนำใจให้คิดทำอกุศลกรรม เช่นเมื่อโภคะเกิดขึ้นก็เป็นเหตุให้คิดอยากได้ เมื่ออยากได้ก็แสวงหา เมื่อไม่ได้ตามต้องการด้วยวิธีสุจริต ก็เป็นเหตุให้ทำอกุศลกรรมอื่นต่อไป เช่น ลักขโมย ปล้น จี้ ข่มขืน เป็นต้น

ชีวิตในสังขารภพนานิริยภูมิ สัตว์ในสังขารภพนานิริยภูมินี้มีร่างกายพิกลพิการต่าง ๆ และมีรูปร่างแปลก พิลึก เช่น บางตนมีหัวเป็นควาย มีตัวเป็นคน บางตนมีหัวเป็นคน มีตัวเป็นควาย บางตนมีหัวเป็นหมา หมู เป็ด ไก่ แต่มีตัวเป็นคน มีความวิปริตแห่งกายพิกลสุดที่จะพรรณนาให้ถูกต้องหมดสิ้นได้

แต่ด้วยอำนาจกรรมบันดาลทำให้เกิดกองไฟกองใหญ่ขวางหน้าสัตว์นิริยภูมินั้นไว้ พอจะหันหลังวิ่งหนีกองไฟนั้น หันหลังกลับมาถูกไฟอีกกองหนึ่งเผาไหม้ ไม่ว่าจะหันไปทางไหนก็มีกองไฟปรากฏเกิดขึ้น เภาสัตว์นิริยภูมิเหล่านั้นให้ได้รับทุกข์เวทนาแสนสาหัส ไฟนิริยภูมินี้ร้อนแรงกว่าไฟในโลกมนุษย์มากมายนัก แม้จะถูกไฟเผาไหม้แล้วสัตว์นิริยภูมินั้นก็ไม่ตายง่าย ๆ ในไม่ช้าจะมีภูเขาลักษณ์ิริยภูมิ ๒ ลูก กลิ้งมาบีบขยี้ร่างกายของสัตว์นิริยภูมินั้นให้แหลกลาญ เปรียบเหมือนหีบอ้อยที่บิดอ้อยให้แหลกละเอียดฉะนั้น ก็เพราะผลแห่งอกุศลกรรมที่ตนได้กระทำไว้ ตั้งแต่ตนยังมีชีวิตเป็นมนุษย์

Thesis Title : An Analytical Study Nirayabhumi
in Theravada Buddhism
Researcher : Phrakruvisitviharakhun (Jhalard Aphassaro)
Degree : Master of Arts (Buddhism)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha SomparnChakaro (Seevilas),pali lv,
B.A.,M.A.,Ph.D.(Pali&Buddhist Studies)
: Phrakhrusophondhammaphimon
(Virat sophanasilo) Pali IV, B.A.,
M.A., Ph.D.(linguistic)

Date of Graduation :

ABSTRACT

The purpose of this thesis were, 1) to study the type and number of Nirayabhumi, 2) to study the deed for the animals to come to class in the Nirayabhumi and, 3) to study the lives of the animals in class the Nirayabhumi, following view contents in appeared scripture commentary on the Holy Scriptures petition and documents related research

Nirayabhumi or in Abaiypuomi hell is rated 1, the land free from comforting animals that had fallen into the hell, because they do not habitually sin evil deeds. When animals had fail to must be suffered was inflicted, the hell is located KISSAGOOD mountain he has eight major accumulation, is called the great the hell and attendant accumulation the hell, fictional incest called the 128 accumulations have is called hell the underworld and 320 accumulations animals used in the great deeds the hell out, they have been in the hell, fictional incest and the underworld. Kamma until that they did, Nirayabhumi or the hell means the world without comforting the hereafter was department tacit climate was world is full of suffering alone. Completely free happiness, the animals to live in this the hell, even a little unhappy, the hell this world is very vast territory there are some big some small region around the accumulation.

Hell that came up in the trove Tukkewtna will be different but the deed had been done

Buddhism is a religion that was taught about Kamma which animals is in following Kamma, this means that Kamma can make creatures, especially human beings. Converted into anything. Is made to Tustin including was ability to cause and animal Dirachan was hell was specter. It is laid to rest, Brahma is the deity to a human or was Buddhist saint.

The deed means evil sin evil, the damage inaccuracies. The result was suffering, is the avoidance of sin, evil that the deed referred to as the evil called sin or evil Akuslmol deed born one in three of tasks greed angers rulers, when one is born as a result, induced mind to think of doing evil, when such occurs, it was reasonable to think greed, when it was seeking, when not required by faith cause others to do the deed. Such as theft, fraud, robbery etc.

Living in the great the hell, great property in the hell animals have different body deformities, and a weird shape some plants, such as the head of a buffalo with a person, some have a head is man, there are a animal, some of the head of a dog, pig, duck, chicken but has be a man, kinky perversions of the body is to portray the correct end. However, with the power to inspire Kamma caused the fire front is a hell, turned back to the fire escape, turned it on the light one. Either way, they have turned to the fire occurred burning hell to get those Tukkenwtina was inflicted hell is more intense in the human world much, although the fire burned the hell did not die easily, iron Mountain will soon have the hell 2 children rub body roll force hell and then pulverize. Like sugarcane crusher, sugarcane is crushed to profile them. Because of bad deed that they have done, sine it is a human life.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือสนับสนุนเป็นอย่างดี จากอาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์ เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้คำแนะนำ กำลังใจ สนับสนุนอำนวยความสะดวก ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขออนุโมทนาขอบคุณพระอาจารย์ พระมหาสมปาน ชาติโร,ดร.พระมหาวิริติ โสภณสีโล,ดร. ที่เมตตาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ ผศ. ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ ที่ให้คำแนะนำ ข้อคิดในการศึกษาค้นคว้าวิจัย และช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าในวิทยานิพนธ์นี้ ขอถวายเป็นพุทธบูชา และขออุทิศส่วนกุศลให้ดวงวิญญาณของบรรพชนผู้มีอุปการะต่อพระพุทธศาสนา และดวงวิญญาณของผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้วที่เกี่ยวข้องและเป็นบุคคลากรสำคัญในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้โดยทั่วกัน

พระครูวิศิษฎ์บริหารคุณ (ฉลาด อามสฺสโร)

วันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
๓. ขอบเขตการวิจัย	๒
๔. ปัญหาที่ต้องการทราบ	๒
๕. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๓
๖. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓
๗. วิธีดำเนินการวิจัย	๖
๘. ประโยชน์ที่ได้รับ	๖
บทที่ ๒ ประเภทและจำนวนของนิรยภูมิ	
๒.๑ ความหมายของคำว่า นิรยภูมิ	๗
๒.๒ ความเป็นมาของนิรยภูมิ	๘
๒.๓ สภาพและลักษณะหรือสัณฐานของนิรยภูมิ ¹	๙
๒.๔ ประเภทของนิรยภูมิ	๑๑

¹กรมศิลปากร, **จักรกวางพิพิธของพระสิริมังคลาจารย์**, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เซ็นทรัลเอ็กกเพรสศึกษาการพิมพ์, ๒๕๒๓), หน้า ๑๒.

๒.๔.๑ ประเภทของมหานิรยภูมิ	๑๑
๒.๔.๑.๑ ความหมายของมหานิรยภูมิ	๑๒
๒.๔.๑.๒ ความเป็นมาของมหานิรยภูมิ	๑๒
๒.๔.๑.๓ สภาพและลักษณะของมหานิรยภูมิ	๑๔
๒.๔.๑.๔ จำนวนของมหานิรยภูมิ	๑๕
๒.๔.๒ นิรยภูมิบริวาร	๑๖
๒.๔.๒.๑ ความหมายของนิรยภูมิบริวาร	๑๘
๒.๔.๒.๒ ความเป็นมาของนิรยภูมิบริวาร	๑๘
๒.๔.๒.๓ สภาพและลักษณะของนิรยภูมิบริวาร	๑๙
๒.๔.๒.๔ จำนวนของนิรยภูมิบริวาร	๑๙
๒.๔.๓ ยมโลก	๒๐
๒.๔.๓.๑ ความหมายของยมโลก	๒๐
๒.๔.๓.๒ ประเภทของยมโลก	๒๑
๒.๔.๓.๓ สภาพและลักษณะของยมโลก	๒๒

บทที่ ๓ อกุศลกรรมที่นำสัตว์ให้ไปเกิดในนิรยภูมิ

๓.๑ ความหมายของอกุศลกรรม	๒๘
๓.๒ ประเภทของอกุศลกรรม	๒๙
๓.๒.๑ อกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ	๒๙
๓.๒.๒ อกุศลกรรมบถ โดยอาการ	๓๐
๓.๓ ความเป็นมาของอกุศลกรรม	๓๕
๓.๓.๑ โลกะ จัดเป็นอกุศลจิต	๓๖
๓.๓.๒ โทสะ จัดเป็นอกุศลจิต	๓๖
๓.๓.๓. โมหะ จัดเป็นอกุศลจิต	๓๖
๓.๔ อกุศลกรรมที่นำไปเกิดในนิรยภูมิ	๓๖
๓.๔.๑ อกุศลกรรมที่นำไปเกิดสัตถุชนนิรยภูมิ	๔๐
๓.๔.๒ อกุศลกรรมที่นำไปเกิดกาฬสุตตนิรยภูมิ	๔๑
๓.๔.๓ อกุศลกรรมที่นำไปเกิดสังฆาตนิรยภูมิ	๔๒
๓.๔.๔ อกุศลกรรมที่นำไปเกิดเวรฐนิรยภูมิ	๔๓
๓.๔.๕ อกุศลกรรมที่นำไปเกิดมหาโรธุมหานิรยภูมิ	๔๔

๓.๔.๖ อกุศลกรรมที่นำไปเกิดในตาปนมหานิรยภูมิ	๔๕
๓.๔.๗ อกุศลกรรมที่นำไปเกิดในมหาตาปนมหานิรยภูมิ	๔๖
๓.๔.๘ อกุศลกรรมที่นำไปเกิดในอเวจีมหานิรยภูมิ	๔๖
๓.๕ ความแตกต่างระหว่างมูสาวาทกับสัมผัปปลาปะ	๔๗

บทที่ ๔ วิธีชีวิตของสัตว์ที่เกิดในนิรยภูมิ

๔.๑ ความหมายของคำว่า “วิธีชีวิต”	๕๒
๔.๒ สรรพสัตว์ที่ถูกลงโทษจากการกระทำอกุศลกรรมนำไปเกิดในมหานรก	๕๓
๔.๓ วิเคราะห์วิธีชีวิตของสัตว์นรกและความทุกข์ในนิรยภูมิ	๕๗
๔.๔ วิเคราะห์วิธีชีวิตของสัตว์นรกที่อยู่ในนรกบริวาร	๗๗
๔.๕ วิเคราะห์วิธีชีวิตของสัตว์นรกที่อยู่ในยมโลกนรก	๗๙
๔.๖ วิเคราะห์วิธีชีวิตของสัตว์นรกที่อยู่ในยมโลก	๘๑
๔.๗ วิเคราะห์วิธีชีวิตของสัตว์ในโลกันตนรก (นรกขุมพิเศษ)	๘๓

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๘๗
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๙๑

สารบัญตาราง

เรื่อง

หน้า

ตารางที่.๑ แสดงรายชื่อนิรยภูมิตามคัมภีร์ไตรภูมิ

๒๕

ตารางที่.๒ แสดงเนื้อหาของนิรยภูมิในคัมภีร์ไตรภูมิ

๒๖

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ ๑ ภาพยมโลก	๙๗
ภาพที่ ๒ ยมโลก	๙๗
ภาพที่ ๓ สัตย์ชีพนรก มหานรก ๑ ขุมใหญ่	๙๘
ภาพที่ ๔ สัตย์ชีพนรก มหานรก ๑ ขุมใหญ่	๙๘
ภาพที่ ๕ สัตย์ชีพนรก มหานรก ๑ ขุมใหญ่	๙๙
ภาพที่ ๖ สัตย์ชีพนรก	๙๙
ภาพที่ ๗ สัตย์ชีพนรก	๑๐๐
ภาพที่ ๘ กาลสูตรนรก	๑๐๐
ภาพที่ ๙ กาลสูตรนรก	๑๐๑
ภาพที่ ๑๐ กาลสูตรนรก	๑๐๑
ภาพที่ ๑๑ กาลสูตรนรก-พื้นที่รอบนอก	๑๐๒
ภาพที่ ๑๒ สังฆาตนรก	๑๐๒
ภาพที่ ๑๓ สังฆาตนรก	๑๐๓
ภาพที่ ๑๔ สังฆาตนรก	๑๐๓
ภาพที่ ๑๕ สังฆาตนรก	๑๐๔
ภาพที่ ๑๖ โรรูนรก	๑๐๔
ภาพที่ ๑๗ โรรูนรก	๑๐๕
ภาพที่ ๑๘ มหา โรรูนรก	๑๐๕
ภาพที่ ๑๙ มหา โรรูนรก	๑๐๖
ภาพที่ ๒๐ ตาปนรก	๑๐๖
ภาพที่ ๒๑ ตาปนรก	๑๐๗
ภาพที่ ๒๒ มหาตาปนรก	๑๐๗
ภาพที่ ๒๓ มหาตาปนรก	๑๐๘
ภาพที่ ๒๔ มหาตาปนรก-พื้นที่กึ่งกลาง	๑๐๘

ภาพที่ ๒๕ มหาอเวจินรก	๑๐๕
ภาพที่ ๒๖ มหาอเวจินรก	๑๐๕
ภาพที่ ๒๗ อเวจีมหานรก -พื้นที่กึ่งกลาง	๑๑๐
ภาพที่ ๒๘ อเวจีมหานรก -พื้นที่กึ่งกลาง	๑๑๐
ภาพที่ ๒๙ มหาอเวจินรก ๑ ชุม	๑๑๑
ภาพที่ ๓๐ ภาพวาดการลงโทษด้วยโลหะแหลม	๑๑๑

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

การอ้างอิงคัมภีร์ได้ใช้พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ และพระไตรปิฎกภาษาไทยพร้อมอรรถกถาแปลฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๕

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์นี้ได้กล่าวถึงแหล่งที่มา เล่ม/ข้อ/หน้า กล่าวคือ เลขตัวหน้าเป็นเลขเล่ม เลขตัวกลางเป็นเลขข้อ เลขตัวหลังเป็นเลขหน้า เช่น ชุ.ชา. (ไทย) ๒๘/๕๕/๑๔ หมายถึง ขุททกนิกาย ชาดก (ภาษาไทย) พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๘ ข้อที่ ๕๕ หน้า ๑๔

ส่วนคัมภีร์อรรถกถาจะแจ้งที่มา /เล่ม/หน้า กล่าวคือ เลขตัวหน้าเป็นเลขเล่ม เลขตัวหลังเป็นเลขหน้า เช่น ชุ.ชา.อ. (ไทย) ๕๗/๒๐๐ หมายถึง ขุททกนิกาย ชาดก อรรถกถา (ภาษาไทย) เล่มที่ ๕๗ หน้า ๒๐๐

พระวินัยปิฎก

วิ.มหา.	(ไทย)	=	พระวินัยปิฎก	มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)
วิ.ม.	(ไทย)	=	พระวินัยปิฎก	มหาวรรค	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ม.อุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย	อุปริปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
อง.ทุก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตรนิกาย	ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปัญจก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตรนิกาย	ปัญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.อฏฐก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตรนิกาย	อฏฐกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทสก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตรนิกาย	ทสกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.เอกาทสก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตรนิกาย	เอกาทสกนิบาต	(ภาษาไทย)
ชุ.ชุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย	ขุททกปาฐะ	(ภาษาไทย)
ชุ.ธ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)

ขุ.วิ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย	วิมานวัตถุ	(ภาษาไทย)
ขุ.เปต.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย	เปตวัตถุ	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ทุก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย	เอกนิบาต ชาดก	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภ.ป.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	บุคคลบัญญัติ	(ภาษาไทย)
-------	-------	---	-------------	--------------	-----------

อรรถกถาพระวินัยปิฎก

วิ.มหา.อ.	(ไทย)	=	สมันตปาสาทิกา	มหาวิภังค์อรรถกถา	(ภาษาไทย)
-----------	-------	---	---------------	-------------------	-----------

อรรถกถาพระสูตรตันตปิฎก

ที.ปา.อ.	(ไทย)	=	ทีฆนิกาย	สุมังคลวิลาสินี	ปาฎีกาวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.มุ.อ.	(ไทย)	=	มัชฌิมนิกาย	ปปัญจสูทนี	มูลปณณาสก์อรรถกถา	(ภาษาไทย)
อง.ปญฺจก.อ.	(ไทย)	=	อังคุตตรนิกาย	มโนรทปฺปฺรณี	ปัญจกนิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ขุ.ข.อ.	(ไทย)	=	ขุททกนิกาย	ปรมัตถโชติกา	ขุททกปาฐอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ขุ.สุ.อ.	(ไทย)	=	ขุททกนิกาย	ปรมัตถโชติกา	สูตรตนิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ขุ.วิ.อ.	(ไทย)	=	ขุททกนิกาย	ปรมัตถทีปนี	วิมานวัตถุอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ขุ.เปต.อ.	(ไทย)	=	ขุททกนิกาย	ปรมัตถโชติกา	เปตวัตถุอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ขุ.อิติ.อ.	(ไทย)	=	ขุททกนิกาย	ปรมัตถทีปนี	อิติวุตตกอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.เอกก.อ.	(ไทย)	=	ขุททกนิกาย	เอกนิบาต	ชาดกอรรถกถา	(ภาษาไทย)